

5. Iz Zaragoze v Madrid

Ustanovitelj Opus Dei — življenjepis sv. Jožefmarija Escrivája.

3. Dec. 2017

↗ Nazaj na kazalo

Če Jožefmarija ne bi s hvalevredno skrbnostjo – ki je bila pravi zgodovinski šesti čut – od vsega začetka kakor zaklad shranjeval papirjev in dokumentov, navdan s slutnjo prihodnosti, bi življenjepisec ne imel potrebnih tvarnih opornih

točk za raziskovanje pomembnih dogodkov njegovega življenja.

Nasprotno pa se številne osebe, s katerimi je bil duhovnik v stiku, v tem pogledu niso kaj dosti menile za prihodnost. Zaradi tega je pogosto treba dogodke sestaviti s pomočjo korespondence, ki jo je shranjeval Jožefmarija, se pravi z odgovori, ki jih je prejemal kot odziv na svoja pisma.

Del te korespondence je tudi več na Jožefmarija naslovljenih pisem iz februarja in marca 1927, ki nekoliko bolj razkrijejo zaragoške ***krivice po božji previdnosti***. Prvo med njimi, datirano v Segovii, 7. 2. 1927, se začne takole:

»Moj dragi prijatelj, kot vselej sem z veseljem prejel in prebral tvoje prijazno pismo in sem s tem obveščen o tvoji situaciji [...]. Prav dobro se spominjam najin角度 pogovorov v Zaragozi, tistih tako

prijetnih ur, ki sem jih preživel v tvoji družbi, in zatorej sem po prihodu v Madrid govoril z enim od naših patrov o tebi, da ugotovim, ali bi ga lahko nagnil k temu, da se zavzame zate pri madridskem prelatu, kateri mu med drugim dolguje prav posebne usluge. Videti je bilo, da ni preveč pripravljen dajati priporočila, saj je znano, kako je zasut s prošnjami in vplivi klerikov, ki bi se radi splazili v prestolnico.«^[1]

Avtor pisma, pater Prudencio Cancer, klaretinec, je bil že prej prijatelj Escrivájevih, bodisi ker je prihajal iz FONZA ali BARBASTRA, bodisi ker je v slednjem izmed obeh mest vršil svojo službo.^[2]

Med potovanjem v Madrid, kamor se je Jožefmarija odpravil na koncu septembra, da bi se seznanil z možnostmi doktorata iz prava, je spoznal, da bo treba zategniti še

marsikateri vozel, preden bi se nastanil v prestolnici z namenom, da tja preseli svojo družino. Brez kakršnegakoli dvoma je klaretinec poznal gmotni položaj, v katerem je tičala družina Escrivá, saj mlademu duhovniku izrazi svojo željo, da bi »tvoja uboga mati ter tvoja dobra brat in sestra« mogli »brez stisk in nadlog prebiti to življenje, ki jim ga je dano živeti v pomanjkanju, kateremu so bili podvrženi po božji previdnosti«. ^[3]

Naslednje pismo patra Cancerja je poslano iz Segovie in datirano z 28. februarjem 1927:

»Moj cenjeni prijatelj, v Madridu sem prejel tvoje prvo pismo s potrdilom o tvojih izpitih, drugo pa sem dobil že v Segovii. V Madridu sem te zelo priporočil dvema patroma z dopisom o tvojih namenih in željah. Oba sta bila v stiku z več prelati in eden od njiju mi je omenil eno ali dve zelo

ugledni osebi v Zaragozi, s katerima velja poskusiti to, kar se mi je prej zdelo lažje doseči: in sicer, umestitev v Zaragozi s strani tvojega prelata. Dva ali trije patri, s katerimi sem govoril o tvoji situaciji, so bili silno začudeni nad tem, da ti kljub tvojim tako odličnim poroštvom in zaslugam, kot sem jih opisal, tvoj prelat ne dodeli mesta in te pusti oditi iz škofije. Zdi se neverjetno, da bi C. A. imel tolikšen vpliv nad tako visokim in novim prelatom, da si ta ne bi drznil podeliti mesta tebi iz spoštovanja do njega. Rešitev, da ostaneš v Zaragozi se jim je zdela najenostavnejša.

Selitev v Madrid bi zagotovo pomenila trčenje z resnimi težavami«^[4] itd. itd.

Klaretinčev odgovor povsem jasno priča, da so se mu ob novih informacijah, ki jih je prejel o Jožefmarijevem položaju v

zaragoških cerkvenih krogih, odprle oči. Končno razume težave, s katerimi se spoprijema mladi duhovnik, da bi dobil mesto v škofiji, kar »se mi je prej zdelo lažje doseči«, kot je zapisal redovnik. Naposled tudi skrivnostna zadržanost, s katero omenja arhidiakona Carlosa Albása (C. A.), ki je mimo prelatove oblasti razglasil, da je njegov nečak v škofiji *persona non grata*, nakazuje na **krivice po božji previdnosti**. Zelo mogoče je, da je bil José Pou de Foxá tisti, ki je patru Cancerju odprl oči, saj mu v sklepnem delu tako zasebnega pisma pošilja pozdrave, kakor da bi bil del družine: »Pozdravljam g. dr. Poua, tvojo mater, brata in sestro. Tvoj vdani prijatelj, p. Cancer.«^[5]

Zaupajoč v spretno upravljanje s prijatelji in vplivnimi osebnostmi, se pater Cancer ne ustraši možnih sitnosti, do katerih bi prišlo pri selitvi njegovega prijatelja v Madrid. Toda

njegovega optimizma je konec, ko pomisli na najhujšo izmed ovir. Do te mere – kot pove Jožefmariju v svojem pismu z dne 28. februarja –, da »bi ti bilo po mojem lažje najti službo v kakšni škofiji ob priložnosti nekaterih novih prelatov ali prijateljev zgoraj omenjenih patrov«. Katera je bila ta strah zbujujoča ovira?

* * *

Močna upravna centralizacija, rast prebivalstva in druge zgodovinske okoliščine so špansko glavno mesto spremenile v stekališče celotne države. V Madrid so prihajali pustolovci in paraziti ter pošteni ljudje. Eni so iskali kruha in zaposlitve. Drugi oblast, slavo ali bogastvo. Tja pa so se preseljevali tudi duhovniki iz drugih škofij. Naval duhovnikov v prestolnico je dosegel tako razsežnost, da je moral ukrepati Sveti sedež. Preko apostolske

nunciature je bila vsem španskim prelatom poslana okrožnica z naslednjimi napotki:

»Velika škoda, ki jo trpi prestolnica te monarhije, ker se v njej zbirajo duhovniki iz različnih španskih škofij, katerih vedênje je manj sprejemljivo in urejeno, je primorala Sveti sedež, da prepove, in tudi dejansko prepoveduje vsem ordinarijem tega kraljestva v prihodnje podeljevati odpustnice duhovnikom pod njihovo jurisdikcijo za to madridsko prestolnico in njeno škofijo, razen če za to obstajajo posebni razlogi in se vnaprej sporazumejo z ordinarijem omenjene škofije.«^[6]

Ta prepovedovalni ukrep s ciljem zadržati preseljevanje izvenškofijskih duhovnikov v Madrid je iz leta 1887. V naslednjih letih je bilo potrebno španske prelate znova spomniti na to, kajti, kot pravi neka

druga okrožnica iz leta 1898: »Niso prenehale resne težave, zaradi katerih je bil sprejet omenjeni ukrep.«^[7] Leta 1909 je škofijska sinoda v Madridu te ukrepe povzdignila na raven zakona. Poznejši prelati so morali znova in znova opominjati, da duhovnik, ki želi priti v škofijo prestolnice in v njej bivati, mora predložiti dovoljenje svojega ordinarija in poleg tega pridobiti odobritev madridskega škofa.^[8]

Sredi tovrstnih problematičnih ukrepov je Jožefmarija prejel pismo patra Cancerja – Segovia, 9. 3. 1927 –, v katerem mu zmagoslavno pravi:

»Moj dragi prijatelj, ali lahko že zapojemo *Te Deum*? Mislím, da lahko. Da boš razumel pismo, naj ti povem, da sem po naključju izvedel, da v cerkvi sv. Mihaela v Madridu, blizu Glavne ulice, ki je pod jurisdikcijo g. nuncija in jo upravljajo tam stanujoči

patri redemptoristi, imajo redno dnevno mašo ob 5.50 in da je za pridobitev te službe potrebno samo dovoljenje g. nuncija. Ko sem to slišal, se mi je odprlo nebo; namreč največja težava za prihod v Madrid, tudi v primeru dobrih priporočil, je bilo dovoljenje tega prelata, kot sem ti že povedal, če se prav spomnim. Torej, poglej, kako Gospod zravna pot.«^[9]

Zares se je ta rešitev njegovega problema pojavila kakor poslana iz nebes, kajti papeška bazilika sv. Mihaela ni bila odvisna od madridskega škofa, temveč je spadala pod jurisdikcijo nuncija. In kot bomo videli, je bil prelat škofije Madrid - Alcalá skrajno strog glede podeljevanja dovoljenj izvenškofijskim.

Pismu patra Prudencia Cancerja je bil priložen dopis rektorja cerkve sv.

Mihaela, ki klaretincu pojasnjuje nekaj podrobnosti:

»Vsekakor lahko g. duhovnik, ki ga vi priporočate, pridobi dovoljenje g. apostolskega nuncija za maševanje v tej cerkvi [...]. To ni kaplanija, vendar nudi zadostno zagotovilo, da ne bo ostal brez maševanja in plačila, dokler bo bival v Madridu.

Da bi pridobil to dovoljenje g. nuncija, mora predložiti urejeno dovoljenje za opravljanje duhovniške službe s strani svojega prelata. Poleg tega pa še potrdilo, s katerim mu s svoje strani odobrava prebivanje v Madridu. Želja njegove ekscelece je, da prelat v tem dokumentu vsaj z besedo nakaže duhovnikovo dobro vedenje. To je to, kar se vedno zahteva, in s tem lahko povsem miren pride sem.«^[10]

Jožefmarija je moral sprejeti nujno odločitev; in to še toliko bolj glede na besede, ki jih je na koncu svojega

dopisa zapisal rektor cerkve sv. Mihaela: »Če lahko pride kmalu, bi ga sprejeli takoj.« Potem ko so se o zadevi pogovorili v družini, so se odločili, da njegova mati, brat in sestra odidejo živet v Fonz k stricu Teodoru za čas, ko se bo duhovnik skušal ustaliti v Madridu in jim najti stanovanje.^[11]___

Prvi korak, ki ga je bilo treba narediti, je bil pridobiti nadškofovo dovoljenje, da odide v Madrid na študij doktorata, in si priskrbeti priporočilna pisma. Jožefmarija je prelatu odkrito predstavil željo, da opravi doktorat iz prava, in svojo trdno odločenost, da se kot prvo drži obveznosti svoje službe. Dne 17. marca mu je podeljeno dovoljenje za dve leti z namenom študija na Univerzi v Madridu; pet dni pozneje pa pridobi ustrezna priporočilna pisma.^[12]___

Ko je pridobil vsa ta pooblastila, se je lotil akademskih formalnosti. Po plačilu ustrezne takse je naziv pravni licenciat in svoje akademsko spričevalo prenesel na Univerzo v Madridu.^[13] Taksa je znašala 37 pezet, kar je bilo enakovredno minimalnim tedenskim družinskim stroškom. (V Madridu je bilo življenje še dražje. Plačilo za maševanje v cerkvi sv. Mihaela ni zadostovalo za preživljanje ene osebe. To je imel v mislih klaretinec, ko je upošteval, da »s 5,50 družina ne more preživeti«.)

V tistih dneh je Jožefmarija mimogrede naletel na nekega sošolca in izmenjala sta si nekaj besed o njegovem odhodu v Madrid.

»Kaj boš počel v Madridu?« ga je ta vprašal.

Zaposlil se bom kot inštruktor in se ukvarjal s poučevanjem, mu je odgovoril duhovnik.^[14]

Jožefmarija je že premislil, na kateri način bo pridobil potrebno finančno dopolnilo. Kljub temu se je prijatelj čutil dolžnega, da mu o tem poda nasvet, češ da poučevanje poleg znanja in pedagoških metod zahteva tudi simpatičnost pri družbenih stikih in spretnost z ljudmi. Ne gre za to, da Jožefmarija teh talentov ne bi imel, marveč bolj za sloves o njegovem brezkompromisnem vztrajanju pri njegovih moralnih načelih ob soočenju s konvencionalizmi družbenega življenja, še zlasti ker je šlo za duhovnika, ki ni smel dajati niti najmanjšega povoda za pohujšanje.

Okrog 20. marca se je stvar zakomplicirala. Škofijska kurija ga je nepričakovano obvestila o napotitvi v Župnijo Fombuena za čas tihega tedna in za veliki teden, se pravi od 2. do 18. aprila.^[15]___

Po drugi strani pa rektor sv. Mihaela nujno zahteva njegovo navzočnost v istem obdobju: »Če bi lahko prišel hitro,« je dejal v pismu, »bi mu bil hvaležen, saj v tem času duhovnike najbolj potrebujemo.«^[16]

Vse skupaj je šlo kot po maslu in bilo je kar preveč enostavno, da hudič ne bi zadeve zamotal. Tako ugodna prilika, ko je imel dovoljenje za bivanje v prestolnici praktično razrešeno, se ne bo več ponovila. Naj gre v kurijo in zavrne zadolžitev v Fombueni? Hvala Bogu se je šel posvetovati s svojo materjo in, upoštevajoč nasvet gospe Dolores, sprejel to začasno napotitev:

Malokrat se je mama vmešala v moje zadeve, ampak kadar je to storila (pri moji prvi maši, pri mojem odhodu v Fombueno), se je zdelo, da njeni predlogi prihajajo od Boga. Vedno je prav presodila.^[17]

Kasneje mu tako nihče ne bi mogel očitati, da se ni dovolj prizadevno posvečal svoji službi ali da ni bil popolnoma zvest svoji škofiji. Kar pa zadeva tisto priložnost: če mu Bog že ponuja to mesto v Madridu, ali mu ga ne more prihraniti še za dva ali tri tedne? Pisal je torej župniku v Badules, od katerega je bila odvisna Fombuena, in rektorju cerkve sv. Mihaela, od katerega je bilo odvisno njegovo bodoče službovanje.

Pismo, ki ga je v odgovor prejel iz Madrida, je brez datuma. V njem se rektor opravičuje, da se ni dovolj podvizal pri odpisovanju, in vztraja pri tem, da je primer nujen in da ga nestrpno pričakujejo:

»Zelo vam bom hvaležen, če svojega prihoda ne boste odlagali dlje od datuma, ki ste ga sporočili, kajti vašo mašo potrebujemo. Pričakujemo vas torej v prvih dneh tedna po veliki noči.«^[18]

Župnikov odgovor je mnogo bolj pojasnjevalen in dobrodušen, pri čemer je v njegovih dolgih odstavkih opaziti izjemno nebrižnost glede rabe vejice:

»Badules 26. marca 1927.

Č. g. José M. Escrivá. Zaragoza.

Spoštovani gospod in dragi kolega!
Prejel sem pismo, v katerem mi pravite, da prihajate službovat v Fombueno od prvega do velike noči, in v odgovor vam imam povedati, da imam za vas že pripravljeno prenočišče ki je tukaj najboljše in najbolj zaupanja vredno saj v isti hiši stanuje gospa učiteljica ki je nečakinja nekega župnika in vsega zaupanja vredna hiša je last gospoda sodnika iz te vasi preprostega moža kakor je tudi vsa njegova družina. Pot do sem vodi preko postaje Cariñena kjer se kupi vozovnico do Daroce do koder je povezava preko avtomobilskega prevoza ki v

Cariñeni čaka na prihod potnikov in tam je treba vstopiti ter imeti pri sebi vozovnico za vlak ki jo je treba samo pokazati pri izhodu s postaje potem pa jo preverijo še v avtomobilu, in čeprav je vozovnica za pot do Daroce, je treba v kraju Mainar izstopiti tam pa bo že stal podeželski poštar ki zahaja v te kraje in v Fombueno in ga boste že opazili ob izstopu in se boste lahko pripeljali do sem saj ima vprego in bo lahko gor naložil kako reč na primer kovček, torbo itd. če jo boste imeli s seboj. V teh dneh ne bo kaj dosti več opravil kot kakšna pridiga na tiho nedeljo in na petek tihega tedna ter na veliki petek veronauk za dečke in deklice od 11. do 12. leta zjutraj maševanje in nekaj spovedovanja ki nikdar ne bo preseglo deset ali dvanajst spokornikov dnevno popoldne pa devetdnevnic, rožni venec in nič več vsekakor pa ko pridete vam bom dal več podatkov, vas je majhna in

neugledna ampak 14 dni se boste imeli lepo, za dalj časa pa ne.

To je vse kar vam lahko sporoči vaš vdani kolega ki vas pozdravlja in se veseli srečanja z vami

Leandro Bertrán, župnik.«

Te podatke sklene z opozorilom v pripisu:

»Ker je potovanje dolgo saj je odhod okrog 9. ure prihod semkaj pa ob treh si vzemite nekaj malice za na pot [...].

Pridete lahko v soboto, drugega, in tam mašujete na tiho nedeljo.«^[19]

* * *

V soboto, 2. aprila 1927, se je družina Escrivá odpravila v Fonz, mladi duhovnik pa v Fombueno. Polna dva tedna, do velike noči, je nadomeščal župnika tiste vasi z 250 dušami, daleč od Zaragoze in kakšnih sedem

kilometrov oddaljene od zaselka Badules, kjer je običajno stanoval župnik. Cerkev v Fombueni je bila, tako kot tista v Perdigueri, posvečena Marijinemu vnebovzetju.

O pastoralni dejavnosti duhovnika, prispelega iz Zaragoze, ni ohranjeno nobeno poročilo. Kljub temu pa lahko predvidevamo, da je duhovniška vnema, ki se je pokazala pri sv. Petru Nolascu, zadoščala, da je tako kot v Perdigueri organiziral obiskovanje družin po vasici, liturgično obredje, verouk in dolge ure prebil v spovednici. Tudi v župnijskih knjigah o zakramentih ni sledu o njegovi navzočnosti. Tega novemu župniku, ki je začasno nastopil službo, ne gre očitati. Treba je enostavno predpostaviti, da v tem kratkem obdobju v vasi ni bil rojen noben otrok, ki bi ga bilo treba krstiti, in prav tako župljanom v tisti majhni čredi ni bilo treba žalovati za pokojnimi.

O njegovih popotovanjih po Fombueni pa je kljub vsemu znana neka, na prvi pogled neznatna podrobnost: to, da je duhovnik kot družinsko relikvijo vselej nosil s seboj razpelo, ki ga je imel v rokah njegov oče, ko je bil zavit v mrtvaški prt.^[20]___

Spomin na tiste daljne dni njegove službe v Perdigueri in Fombueni je Jožefmarijevo dušo navdajal z radostjo:

Dvakrat sem bil na podeželski župniji. S kakšnim veseljem se tega spominjam! Tja so me poslali zato, da bi mi povzročili sitnost, vendar so mi s tem zelo koristili. Tudi takrat so nekateri poskušali biti nadležni. Naredili so mi ogromno, ogromno, ogromno uslugo! Kako rad se tega spominjam!^[21]___

Z leti je jasneje uvidel globoki pomen tistih imenovanj in božjega

dopuščanja, da so ga vodili iz kraja v kraj kakor oslička:

Vselej sem si prizadeval izpolnjevati božjo voljo. Vodili so me iz kraja v kraj, kakor se pelje osla za povodec, pogosto tudi s pomočjo udarcev.^[22]___

Na velikonočni ponedeljek, 18. aprila, se je vrnil v Zaragozo. Tisto noč je spal v Hotelu Barrio, račun za sobo pa je skrbno hranil kot zgodovinski mejnik na poti v prestolnico.^[23]___

* * *

Ko se je Jožefmarija v molitvi dvignil nad svoje življenje in ga pregledoval z višjega zornega kota, se je pred njegovimi očmi razprostrlo kakor obširna pokrajina, ki teče skozi čas. V tem videnju so se izstopajoči dogodki njegovega življenja povezovali po božji previdnosti, s silnimi kontrasti svetlobe in senc, a brez prisile,

skladno z božjo logiko, ki je stvari urejeno usmerjala v bodočnost.

Koliko te logike je doumel, ko je kot otrok v Barbastru z zamahom podrl grad iz igralnih kart? Mar Bog tako ravna z ljudmi? Ali bi dopustil gradnjo, potem pa komaj dokončano zgradbo sesul v prah?

In kako boleče misli so zaposlovale glavo fanta, ki je iskal razloge za propad premoženja, družine in plemenitih ambicij, ki ga utrpijo številne dobre duše? Katera skrivnostna pravičnost je vodila božjo roko, da je z uspehom in dobrinami zasipaval ljudi, ki kršijo njegove zapovedi? Zakaj, Gospod, zakaj?

Od trenutka, ko je bil krščen, je Bog v Jožefmarijevi otroški duši vršil čudovit in tih razvoj. Kasneje, ko je šel prvičkrat k obhajilu, je ta otrok napravil Jezusa za gospodarja svojega srca in ga goreče prosil, naj

mu nakloni milost, da ga nikdar ne bi izgubil. In Gospod, ki mu je dal že zgledne starše, je razlil svojo milost, tako da je vso družino utrdil na poti križa, na poti, ki je Jožefmarija kot otrok ni razumel. Klic h križu namreč vedno poteka preko trpljenja in žrtve. Potem so družinske nesreče v Barbastru ter stiske in ponižanja v Logroñu fanta pripeljale do praga upora. A njegova duša se je umirila in dozorevala ob navdihih milosti. Tako se je v njej kmalu, že v zgodnjih letih, ugnezdil neki božji nemir.

Tistega dne, ko je Jožefmarija videl sledi v snegu, se je brez oklevanja vrgel v božje roke. Od tistega trenutka ni imel druge želje kot to, da izpolni božjo voljo. Kasneje je dokončno spoznal, da sta nenavezanost in velikodušnost nekaj za ljubezen značilnega. Razumel je, kod vodi tista božja logika, po kateri Gospod tistim, ki jih ljubi, odvzame imetje, drage osebe in udobje. Tako je

Jožefmarija prostovoljno in z veseljem samega sebe spremenil v nenavezanost. Popolnoma, z vsem svojim bitjem, z vsemi svojimi hrepenenji, se je predal želji, da se poistoveti s Kristusom, in se odločil postati duhovnik.

Nato je prišla trda in dolgotrajna preizkušnja. Kajti v letih njegovega bivanja v Semenišču sv. Karla je Gospod v njem še naprej izdeloval Kristusovo podobo. Gospod José je umrl v kritičnem trenutku, ko bi Jožefmarija še vedno lahko stopil korak nazaj. Zato je plemenito dejanje, ko je med povratkom sprevoda s pokopališča ključ od krste vrgel v reko, pomenilo nič manj kot odločitev, da se znebi vsakršne, četudi upravičene človeške vezi, ki bi ovirala njegov pristop k duhovniškemu posvečenju.

Gospod ga je očiščeval s trpljenjem in udarjal tam, kjer ga je najbolj bolelo,

pri čemer ni prizanašal ljudem okoli njega, še zlasti njegovi družini. O tem je bil Jožefmarija tako prepričan, da je kmalu postavil pravilo, ki je veljalo vse njegovo življenje: ***Gospod je, da bi udaril po meni, ki sem bil žebelj – odpusti mi, Gospod –, udaril enkrat po žeblju in stokrat po podkvi.***^[24]—

Tovrsten postopek kovanja svetnikov od teh zahteva neverjetno ponižnost in zvestobo, da bi pustili Gospodu delovati brez postavljanja kakršnihkoli ovir. Iz molka mladega duhovnika o udarcih s sekiro, ki mu jih je Bog pošiljal v Zaragozi, ne sledi, da jih je zakopal v pozabo, marveč ravno nasprotno: tako so zaznamovali njegov spomin, da jih raje ni omenjal. O tem božjem obdelovanju z udarci dleta in kladiva, da bi iz njegove osebe napravil klesani kamen, na katerega bi postavil Delo, je v sebi hranil lepo in trdo prisposodbo. Kdor se poskuša

izogniti božji volji – je opozarjal –, bo trpel zaman in nazadnje bo od njega ostal le še brezoblični kup grušča.^[25]

Nabiral je izkušnjo za izkušnjo ter se preko naporov naglo učil poti Modrosti. Tako je z leti in ob korenitem delovanju Svetega Duha v njegovi duši pridobil nekakšen nadnaravni nagon, ki mu je omogočal v jedru zgodovine in v sosledju dogodkov odkrivati tisto, kar je neizpodbitni pečat božje previdnosti. V razlogih, ki so Escrivájeve primorali k selitvi iz Barbastra v Logroño, v odhodu družine v Zaragozo in v težavah, ki so ga sedaj stiskale in ga silile, naj to mesto zapusti, je zaslutil skrivnostni smisel. Ko je bil že odločen oditi v Madrid, ko je bil sunkoma vržen iz Zaragoze, vendar od zgoraj vóden z božjo roko, je bil prepričan v obstoj nekega skritega božjega načrta, ki ga je čakal v španskem glavnem mestu. Tisto nenehno preseljevanje: iz

Barbastra v Logroño, od tam v Zaragozo in naposled v Madrid, zatorej ni bilo nekakšno trmasto in labirintsko popotovanje, temveč discipliniran vzpon, korak za korakom, na prizorišče, kjer mu bo razkrit božji podvig, ki ga je čakal. (Bila je to tudi predpodoba drugega velikega potovanja v njegovem življenju, ki ga bo moral prehoditi, da bi uresničil ustanovitveni projekt, ki ga bo Gospod v kratkem položil v njegove roke.)

Duhovnik je še naprej upajoč čakal odgovora na svoj **Domine, ut videam!** V veri je vnaprej slutil bližnjo uresničenje klica **Domine, ut sit!** Eno izmed znamenj, ki so mu naznanjala bližino tistega težko pričakovanega trenutka, so bili tudi zapiski v drobni beležnici iz voščenega platna, o kateri nam pripoveduje Agustín Callejas, sošolec iz zaragoškega semenišča. V to beležnico je Jožefmarija zapisoval

praznične epigrame, izreke in anekdote. Poleg teh so bili notri tudi zapisi avtobiografske narave, izhajajoči iz Logroña, prvi poizkusi mladostnega pisca, v katerih je prosojno kakor skozi deviško vodo vidna globina njegove duše v besedah, zgrajenih iz duhovnega hrepenenja in gorečih občutij.

Pri osemnajstih letih ali morda že prej, se spominja njihov avtor, ***sem začutil spodbudo k pisanju, brez reda in mere.***^[26] Na tistih lističih so bile tudi nedolžnosti polne pesnitve, pod katere se je podpisal ***Duhovnik po imenu Srce***, ter kratki osnutki in izreki za načrtovano ***zgodbo o nekem vaškem župniku***; pa navedki klasikov, sv. Terezije, zgodovinarjev, pesnikov in romanopiscev. Toda v tej neurejeni kopici zapiskov so bile še druge, intimnejše zabeleške. To pa je pri vsem tem presenetljivo, da je Jožefmarija kdaj pa kdaj, med molitvijo ali zunaj nje, začutil

obveznost, da zapiše kakšno misel, apostolski namig, kak napotek od zgoraj. Mnoge zabeleške so brez kakršnegakoli dvoma bile božji navdihi. Druge so bile kakor bliski svetlobe, ki so odpirali nove poti v njegovem umu. Toda do tega trenutka so se božje usluge že tako zgostile, da so se kapljice milosti spremenile v pravo ploho. Najbrž je v tem zadnjem obdobju v Zaragozi začel prejemati božje izreke, ki so se z ognjem vtisnili v njegovo dušo. Spoštljivo jih je prepisoval na lističe kot pisno pričevanje o dogodku in kot snov za svojo molitev.

Morda je naraščajoči ritem teh izrednih nadnaravnih dogodkov krepil slutnje o nečem pričakovanem, ki tako kot zdanitev nastopi po jutranjem svitanju.

Razen tega je obstajal še en pokazatelj, da se bo kmalu dotaknil cilja. Kdorkoli bo podrobno

preučeval njegovo zgodbo, se bo moral vprašati in biti presenečen nad delom, ki ga je opravil mladi bogoslovec. Jožefmarija je bil prvi, ki je bil začuden, na primer, nad pobožnostjo, ki je preplavila célo semenišče: ***Nedvomno je to storila Marija***, nam reče, ko pojasnjuje spremembo v pobožnosti in obnašanju semeniščnikov.

V istem apostolskem duhu je hodil v predavalnice cerkvene in civilne univerze. Z gorečnostjo brez primere je vršil svojo službo v podeželskih in mestnih župnijah ter izvajal apostolske dejavnosti in duhovno vodenje med raznolikimi ljudmi v raznih krajih. Katere izkušnje so mu še manjkale? Pri petindvajsetih letih starosti, tik pred tem, da odrine v Madrid, je osupnil ob dejstvu, da ga je Gospod obogatil s tako obilnimi in tako težko dosegljivimi pastoralnimi izkušnjami v tako kratkem času. S pomočjo njegove velikodušne

razpoložljivosti ga je hitro vodil skozi šolo duhovnega vajeništva, v kateri človek običajno postane mojster šele ob koncu življenja.

Prav tako je Jožefmarija opazil, da je imela ta vrtoglava pastoralna kariera zelo posebne lastnosti. Področja, na katerih je opravljal svoj apostolat, so obsegala družbene predele, ki so bili dotlej kakor nedotaknjena ledina. Po drugi strani je bila njegova vnema v enaki meri usmerjena k duhovnikom in k laikom, k redovnicam in redovnikom, k cerkvenim in civilnim krogom, k ljudem vseh družbenih slojev in vseh poklicev. V tem pogledu je bil samouk, ki je sledil božji roki; in posledično je bil v sebi globoko prepričan, da je bil nasvet njegovega očeta, naj v Zaragozi študira pravo, del božje previdnosti. V njegovi glavi je kipelo nešteto navdihov; zamisli, ki jih ni našel v knjigah ali slišal od modrecev. Gostota pobud je bila tolikšna, da je

vsaka od njih zahtevala poseben in ustrezen napor, da bi jo bilo moč razviti. Ni šlo za dejavnosti na papirju, za zgolj teoretične iniciative. Ta mladi duhovnik se je z njimi že soočil v podeželskih in mestnih sredinah, v spovednici in v izobraževalnih središčih. Duhovno vodstvo, na primer, je bilo med laiki skorajda nepoznana praksa. In Jožefmarija, ki s povprečnostjo ni bil zadovoljen, je skušal pred očmi svojih prijateljev in ljudi, ki jim je nudil duhovno vodenje, odstirati visoka obzorja in si prizadeval, da bi duše obrodile sadove, primerne njihovim osebnim zahtevam.

Nepreštevni božji navdihi so bili kakor svetleče iskre, ki so Jožefmarijevo dušo spravili v stanje pripravljenosti na dejanja. Za njimi je sledil val novih milosti; učinkovitih, obilnih, polnih. Duhovnik je živo čutil, da je njegova energija za delovanje postajala

neizčrpna. Seveda se je moral spoprijemati z ovirami, premagovati upornost, se boriti z utrujenostjo, s pomanjkanjem sredstev in časa. Kljub vsemu temu pa se je njegova, vselej s trnjem obrobljena pot zanj izkazala za bolj izvedljivo, kot bi bilo pričakovati. Tako je hotel Gospod. Zato je tok teh milosti, ki so tako očitno in otipljivo krepile njegove zmožnosti, poimenoval **dejavne**. Namreč tako celovito so zagospodovale nad njegovo voljo, da se mu ob soočenju z vsakdanjim – kot nam pove Jožefmarija – **skorajda ni bilo treba truditi**.^[27]

Ob ponovnem pregledovanju svojih mladih let je zlahka zapazil, kako številne so bile Gospodove »previdnosti«, s katerimi ga je pripravljajal na poslanstvo, ki ga bo prejel pozneje. Ob drugih priložnostih pa je poleg teh odkrival še nove »previdnosti«, ki so šle poprej mimo njega neopažene. Je

bila njegova »nespretnost« to, da ni opravil doktorata iz teologije v Zaragozi, še preden je bila spremenjena cerkvena ureditev univerzitetnega študija?

Ob tem, pravi decembra 1933, sem veliko premišljeval o svoji nespretnosti, da nisem ob svojem času doktoriral v Zaragozi. Kljub temu poleg človeških razlogov vidim druge, nadnaravne: če bi bil doktor teologije, bi se zagotovo potegoval za mesto kanonika ali pa bi se za poučevanje srednješolskega verouka prijavil na razpis, kakršni so se kot za šalo izvajali, ko je bil na oblasti Primo de Rivera, in ne bi šel skozi vse, kar sem prestal v Madridu, in kdo ve, ali bi mi Bog dokončno navdihnil D.! On me je vodil in pri tem uporabljal brezštevilne neprijetnosti ter celo moje postopaštvo.^[28]___

↗ Naslednje poglavje

[1] Pismo patra Prudencia Cancerja CMF, v: AGP, RHF, D-15003-6. Na pisemskem papirju je odtis: »Kolegij misijonarjev brezmadežnega Marijinega Srca. – Segovia«; pismo je naslovljeno na: »Častiti g. José María Escrivá. – Zaragoza.«

[2] V pismu z dne 9. 12. 1927 mu p. Cancer pravi, da v Madridu, na ulici »Orfila 12, živi moja sestrična iz FONZA, Antonia Santaliestra«. Domačnost in ljubeznivost pri povpraševanju po Jožefmarijevi materi, bratu in sestri nakazujejo na obstoj predhodnih stikov in povezanosti.

Prim. T. L. Pujadas CMF, *El Padre Postius: un hombre para la Iglesia*, Barcelona 1981, str. 327. Kar zadeva podatke in trditve o ustanovitelju

Opus Dei, vsebuje ta knjiga očitne napake, ki jih je mogoče pojasniti s tem, da se opira na ustno pričevanje, ki se sčasoma zabriše. Glavna napaka temelji v umestitvi teh dogodkov eno leto in pol po tem, ko so se dejansko zgodili, kar bistveno popači resnico o dejstvih. In sicer, zapisana je trditev, da se je ustanovitelj oktobra 1928 udeležil duhovnih vaj, ki jih je pater Cancer pridigal v madridskem semenišču. Po teh duhovnih vajah je v omenjenem poročilu časovno umeščeno posredovanje patra Cancerja.

Proučena dokumentacija zadostno dokazuje, da je sodelovanje p. Cancerja pri prihodu ustanovitelja v Madridu osredotočeno na meseca februar in marec 1927. Po drugi strani pa je dokumentirano, da je oktobra 1928 ustanovitelj bil na duhovnih vajah v centralni hiši Misijonske družbe (lazaristov) na Ulici García de Paredes v Madridu

(prim. *Uradni zbornik Škofije Madrid - Alcalá*, 1. 12. 1928, str. 384).

[3] Citirano pismo z dne 7. 2. 1927.

[4] Pismo p. Prudencia Cancerja, naslovljeno na Jožefmarija, z dne 28. 2. 1927 (izvirnik v: AGP, RHF, D-15003-5).

[5] Kljub vsemu se zdi, da p. Cancer ni dobro razumel, kaj je bil Jožefmarijev cilj: da se z družino nastani v Madridu in konča doktorat iz prava.

[6] »Okrožnica apostolske nunciature v Madridu častitim španskim prelatom« (30. 11. 1887), v arhivu tajništva madridske nadškofije. Takrat je bil nuncij v Španiji msgr. Angelo di Pietro.

[7] »Okrožnica apostolske nunciature v Madridu častitim španskim prelatom« (5. 5. 1989), v arhivu tajništva madridske nadškofije.

Takrat je bil nuncij v Španiji msgr. Giuseppe Francesco Nava di Bontifé.

^[8] Prim. *Sinodales Diocesanas*, lib. IV, tít. IV, const. V (v: *Primer Sínodo Diocesano de Madrid - Alcalá. Convocado y presidido por el Excmo. y Rvmo. Sr. D. José María Salvador y Barrera, y celebrado en la Santa Iglesia Catedral de esta Corte en los días 10, 11 y 12 de febrero de 1909, Madrid 1909, str. 369–370*).

Msgr. José María Salvador y Barrera, škof Škofije Madrid - Alcalá, je v »Uradnem zborniku škofije« 10. junija 1914 objavil okrožnico, v kateri so bili zbrani že omenjeni ukrepi glede izvenškofijskih duhovnikov, k seznamu določb pa dodaja »navodilo« z dne 15. novembra 1910 in številne okrožnice, že prej objavljene v Zborniku. Na te ukrepe je moral znova spomniti naslednje leto (prim. »Boletín Oficial del Obispado de Madrid - Alcalá«, 20.

12. 1915, str. 727–729). In da bi v prihodnosti onemogočil zlorabe, je določil, da »odslej ni dovoljeno maševati niti en sam dan duhovnikom, ki pridejo sem, ne da bi vnaprej zaprosili in pridobili omenjeno odobritev, urejeno na nunciaturi, razen če to zaradi nujnosti potovanja ne bi bilo mogoče; v tem primeru zadostuje vaše oz. vašega tajnika pismo ali dopis, v katerem mora biti potrjeno, da dotični ne namerava prenesti svojega bivališča v Madrid, temveč tam ostati le nekaj dni, da uredi zadeve, ki so predmet njegovega prihoda« (Okrožnica msgr. Joséja Maríe Salvadorja y Barrere španskim škofom, str. 2, AGP, RHF, D-08068).

^[9] Pismo p. Prudencia Cancerja Jožefmariju, z dne 9. 3. 1927 (izvirnik v: AGP, RHF, D-15003-5). Ročno napisano na papirju z natisnjenim naslovom. Kot je v njem zapisano,

znaša plačilo za mašo pet pezet in petdeset centov.

[¹⁰] Pismo patra A. Santiaga CSSR patru Prudenciu Cancerju, Madrid, 7. 3. 1927 (izvirnik v: AGP, RHF, D-15003-6).

[¹¹] Vsa družina je v Jožefmarija tako zaupala, da so vedeli, da bodo njegove odločitve »tisto najboljše«, kot pričuje njegov brat: Santiago Escrivá de Balaguer, *Sum.* 7325.

[¹²] Prim. škofijski arhiv v Zaragozi, »Libros de Registro de Documentos Arzobispales« (1922–1942), leto 1927, l. 120, št. 1813 (dne 17. marca 1927: »Dovoljenje za dve leti v Madridu zaradi študija«) in l. 121, št. 1820 (dne 22. marca 1927: »Priporočilo za Madrid, za dve leti«).

V zvezi s tem izjavlja msgr. Echevarría: »V svoji predstavitvi zaragoškemu nadškofu je poudaril – tako je namreč načrtoval –, da bo v

času tega študija še naprej najpomembnejši del svojega dneva namenjal pastoralni dejavnosti, da bi v svoji duši še naprej gojil ljubezen do služenja, zaradi katerega je prejel posvečenje. Temu duhovniškemu delu je podredil svoje raziskovanje za doktorat in pripravo disertacije« (Javier Echevarría, *Sum.* 1945).

^[13] Skladno s kraljevim odlokom z dne 10. marca 1917 («Gaceta de Madrid«, 15. marec) in na predlog Ministrstva za javno izobraževanje in umetnost ni bilo potrebno »še enkrat dokazovati ali kakorkoli drugače ukrepati za pridobitev naziva, ki ustreza posamezni stopnji«, če so bili že opravljeni vsi izpiti določenega študijskega programa.

Taksa za pravice do stopnje licenciata, ki jo je Jožefmarija poravnal 15. marca 1927, je znašala 37,50 pezeta (prim. univerzitetna mapa; arhiv Pravne fakultete,

Univerza v Zaragozi). Kot je razvidno iz spričevala, je bilo le-to preneseno v Madrid 30. marca 1927.

^[14] Domingo Fumanal, AGP, RHF, T-02852, str. 1.

^[15] V škofijskem arhivu v Zaragozi in v župnijskih arhivih v Fombueni in Badules ni nobene omembe v zvezi z Jožefmarijevo navzočnostjo v tej župniji.

*V Registru nadškofijskih dokumentov (1922–1942) Nadškofije Zaragoza, l. 300, št. 3.190, 28. 3. 1931, so v povezavi z nekim priporočilnim pismom, ki se je pripravljalo v zaragoški nadškofijski kuriji, zbrani podatki o ustanoviteljevem cerkvenem študiju in njegovih pastoralnih zadolžitvah. Na kopiji njegovega rokopisa z naslovom **Opomba o zaslugah, ki bi jih želel vključiti v priporočilno pismo** in datiranega v Madridu, 12. marca 1931, je v enem od odstavkov*

zapisano: **6) Meseca aprila 1927 je bil zadolžen za Župnijo Fombuena do konca praznovanja velike noči tistega leta** (izvirnik v: AGP, RHF, D-15334).

[¹⁶] Pismo patra A. Santiaga patru Prudenciu Cancerju, Madrid, 20. 3. 1927 (izvirnik v: AGP, RHF, D-15003-6). Glede na to, da je bilo pismo verjetno poslano v Segovio, od tam pa ga je naprej poslal p. Cancer, je verjetno prispelo v Zaragozo okrog 24. marca.

[¹⁷] *Zapiski*, št. 640. Prim. Javier Echevarría, *Sum.* 1917.

P. Cancer v citiranem pismu Jožefmariju z dne 28. 2. 1927 omenja »dve zelo ugledni osebi v Zaragozi«, in kasneje pravi: »Lahko ti ponudim pomoč, ki jo potrebuješ; vendar mora biti v pravem trenutku, saj boš morda najprej potreboval to pomoč za druge korake, ki jih moraš napraviti.« Predhodni korak pred

bivanjem v Madridu je bilo dovoljenje za odhod iz zaragoške škofije. Kako je to dosegel na tako lahek način?

V vsej tej zadevi njegove selitve v Madrid in posredovanja v zaragoški kuriji se zdi, da je bilo vključenih več Jožefmarijevih prijateljev: med njimi zagotovo José Pou de Foxá in Luis Latre Jorro, s katerima si dopisuje kmalu po prihodu v Madrid (prim. AGP, RHF, D-04355).

Luis Latre Jorro je bil tajnik za pastoralne obiske kardinala Juana Soldevile. Tistega dne, ko je bil kardinal umorjen, ga je g. Luis spremljal v avtomobilu in bil ranjen. Leta 1925 je bil profesor filozofije na Papeški univerzi v Zaragozi (prim. »Boletín Eclesiástico Oficial del Arzobispado de Zaragoza«, *Estadística del Arzobispado de Zaragoza*, 1. 4. 1925, str. 16–17). Leta 1925 nadomesti Antonia Morena

Sánchez na položaju
podpredstojnika Kraljevega
duhovniškega semenišča sv. Karla
(prim. E. Subirana, *op. cit.*, leto 1925,
str. 314 in leto 1926, str. 395). Bil je
prijatelj Joséja Poua de Foxája (prim.
pismo, ki ga Luis Latre Jorro piše
Jožefmariju, Zaragoza, 9. 5. 1927,
AGP, RHF, D-15003-8).

[18] Pismo patra A. Santiaga,
naslovljeno na Jožefmarija, je brez
datuma (izvirnik v: AGP, RHF,
D-15003-7). Zapisano je na papirju z
odtisom: »Rektor patrov
redemptoristov. – Trg Conde de
Miranda 2«. Po začetnih besedah
pisma (»pred dnevi sem dobil v roke
vaše nadvse prijazno pismo, na
katero nisem odgovoril«) je sklepati,
da je bilo napisano zelo proti koncu
marca. Velikonočna nedelja je tisto
leto padla na 17. april. Se pravi, da so
Jožefmarija pričakovali v Madridu
okrog 20. aprila.

[19] Izvirnik v: AGP, RHF, D-15334.
Služba podeželskega poštarja je običajno potekala peš, vendar je v tem primeru imel tudi jezdno žival.

[20] ***To razpelo***, je zapisal kasneje, ***me je spremljalo na mojih popotovanjih. Z menoj je šlo v Fombueno in z menoj je prišlo v Madrid*** (Zapiski, št. 583).

[21] AGP, P04 1972, str. 99.

[22] Javier Echevarría, *Sum.* 3212–3213; navaja tudi Álvaro del Portillo, *Sum.* 1562.

[23] Prim. originalni račun v: AGP, RHF, D-15247/2.

[24] *Meditacija* z dne 14. 2. 1964.

[25] Prim. *Zapiski*, št. 704.

[26] *Zapiski*, št. 414.

[27] *Meditacija* z dne 14. 2. 1964.

^[28] *Zapiski*, št. 1090.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/5-iz-zaragoze-v-madrid/](https://opusdei.org/sl-si/article/5-iz-zaragoze-v-madrid/) (5.
Apr. 2025)